NORAKSTS
Lieta Nr.A42852909
(A00800-11/4)

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2011.gada 18.maijā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese D.Ābele,

piedaloties pieteicēja AS „Air Baltic Corporation" pilnvarotajam pārstāvim *U.K.* un atbildētāju Latvijas Republiku pārstāvošās iestādes – Valsts robežsardzes – pilnvarotajai pārstāvei *B.A.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc AS „Air Baltic Corporation" pieteikuma par Valsts robežsardzes 2009.gada 29.maija lēmuma Nr.106 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Valsts robežsardzes 2009.gada 29.maija lēmumu Nr.106 (turpmāk – Lēmums) atstāts negrozīts Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldes 2009.gada 1.aprīļa lēmums Nr.829-900-AA021479 (turpmāk arī – sākotnējais lēmums), ar kuru AS „Air Baltic Corporation" piemērots naudas sods Ls 1800 apmērā par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 114.^{2}pantā minētā pārkāpuma izdarīšanu.

Lēmumā konstatēts, ka 2009.gada 26.martā AS „Air Baltic Corporation" (turpmāk arī – Air Baltic vai pieteicējs) ar reisu BT-445 (Sanktpēterburga – Rīga) uz Latvijas Republiku atveda Turcijas pilsoni *A.A.*, dzimis */dzimšanas datums/*, kurš mēģināja šķērsot Latvijas Republikas valsts robežu lidostas „Rīga" robežkontroles punktu bez derīgas vīzas ieceļošanai Latvijas Republikā vai Šengenas valstu teritorijā. Robežpārbaudes laikā persona uzrādīja anulētu Turcijas pilsoņu pasi Nr.*/pases numurs/* ar „C" kategorijas daudzkārtējo Šengenas vīzu */vīzas numurs/* ar derīguma termiņu no 2009.gada 8.janvāra līdz 2010.gada 7.janvārim.

Lēmumā secināts, ka saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2006.gada 15.marta regulas Nr.562/2006, ar kuru ievieš Kopienas Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām (Šengenas Robežu kodekss), 5.panta 1.punktu, Padomes Regulu (EK) Nr.539/2001 (2001.gada 15.marts), ar ko izveido to trešo valstu sarakstu, kuru pilsoņiem, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, ir jābūt vīzām, kā arī to trešo valstu sarakstu, uz kuru pilsoņiem šī prasība neattiecas (turpmāk – Regula Nr.539/2001), Turcijas pilsoņi ir pakļauti vīzu režīma prasībām. Saskaņā ar Imigrācijas likuma 1.panta 11.punktu, 21.panta pirmo daļu Turcijas pilsonis ir tiesīgs šķērsot Latvijas valsts robežu, ja viņam derīgā ceļošanas dokumentā ir derīga vīza.

[2] 2009.gada 6.jūlijā Administratīvajā rajona tiesā saņemts AS „Air Baltic Corporation" (turpmāk – pieteicējs vai Air Baltic) pieteikums par Lēmuma atcelšanu, kurā pieteicējs norāda, ka Turcijas pilsonim ir derīga Šengenas vīza. Tas, ka vīza tika ielīmēta anulētajā pasē, nenozīmē ka pase nav derīga. uz to, ka vīza ir derīga, norāda arī tas, ka anulēta pase ir sabojāta caurdurot, bet lapa ar ielīmi (lapa, kur ielīmēta vīza) palikusi neskarta.

[2.1] 2011.gada 15.februārī saņemts AS „Air Baltic Corporation" papildinājums pie pieteikuma, kurā norādīti šādi apsvērumi:

[2.1.1] Pieteicējs kā aviopārvadātājs nevar izpildīt Imigrācijas likuma 21.panta pirmo daļu šādu iemeslu dēļ: 1) Air Baltic lidmašīnu apkalpošanas kārtību Pulkovas lidostā nosaka starp Air Baltic un Pulkovas lidostu no 2006.gada 1.janvāra spēkā esošais līgums par virszemes apkalpošanu un tā pielikumi (turpmāk tekstā - Līgums). Līguma Pielikuma B 1.0 preambulā ir noteikts, ka šim pielikumam pilnībā piemērojami Starptautiskās gaisa transporta asociācijas izdotā 1998.gada Standarta līguma par zemes operāciju apkalpošanu un tā Pielikuma A noteikumi (turpmāk tekstā šī līguma starptautiskais apzīmējums - SGHA līgums) tā, it kā tie būtu pilnībā ietverti minētajā Līgumā; 2) SGHA 1998.gada līguma Pielikuma A 4.2.2.punkts nosaka, ka lidostas darbinieki pēc savstarpējas vienošanās pārbauda aviopasažieru ceļošanas dokumentus - pases, vīzas un citus

nepieciešamos dokumentus, bet neuzņemas par to nekādu atbildību; 3) Tādējādi Air Baltic nav nekādu iespēju Pulkovas lidostā pārbaudīt, vai pasažierim ir ieceļošanai Latvijas Republikā nepieciešamie dokumenti, ne pasažierim reģistrējoties lidojumam, ne pasažierim atstājot izlidošanas terminālu, jo saskaņā ar minēto SGHA līgumu to uzņemas lidostas darbinieki; 4) Air Baltic nav iespēju arī regresa kārtībā piedzīt Valsts robežsardzes uzliktos naudas sodus no Pulkovas lidostas, jo to neatļauj minētais SGHA līgums; 5) Teorētiski Air Baltic var pārbaudīt, vai pasažierim ir ieceļošanai Latvijas Republikā nepieciešamie dokumenti, pasažierim iekāpjot lidmašīnā, taču praktiski tas nav iespējams, jo iekāpšana „Fokker-50" lidmašīnās, kas apkalpo reisu Sanktpēterburga - Rīga, saskaņā ar starptautiskajiem lidojumu standartiem sākas tikai 25 minūtes pirms izlidošanas laika; 6) „Fokker-50" lidmašīnās ir vidēji 50 vietas. Lai iekāpšanas laikā pārbaudītu 50 pasažieriem pases un vīzas, būtu nepieciešama apmēram stunda laika, tādejādi Air Baltic stjuartēm nav nekādu iespēju veikt šo pārbaudi, jo nav iespējams pārkāpt noteikto izlidošanas laiku; 7) Teorētiski Air Baltic var pārbaudīt, vai pasažierim ir ieceļošanai Latvijas Republikā nepieciešamie dokumenti lidojuma Sanktpēterburga - Rīga laikā, taču ja arī šāda pārbaude tiktu veikta un būtu konstatēts, ka kādam pasažierim nav nepieciešamo dokumentu, Air Baltic nevarētu neielaist šo pasažieri lidostas Rīga teritorijā, jo tā pati lidmašīna tajā pašā dienā neveic atpakaļceļu uz Sanktpēterburgu, bet dodas citā reisā; 8) APK 114.^{2}pants paredz, ka naudas sods par minēto pārkāpumu uzliekams gan jūras, gan gaisa un sauszemes pārvadātājiem. Atšķirībā no aviopārvadātājiem, piemēram, sauszemes pārvadātāji var izpildīt minēto likuma normu, jo autobusu un vilcienu apkalpes pašas pārbauda pasažieru pases pirms iekāpšanas šajos transporta līdzekļos, tur nav iepriekšējas reģistrācijas un šai pārbaudei ir pietiekami daudz laika pirms autobusu un vilcienu atiešanas.

[2.1.2] Lēmums ir tiesisks, taču nelabvēlīgs, līdz ar to atbildētājs to var atcelt jebkurā brīdī, jo pieteicējs nevar izpildīt tam ar likumu uzlikto pienākumu no pieteicēja neatkarīgu apstākļu dēļ.

[2.1.3] Citos gadījumos pie šādiem pašiem faktiskajiem apstākļiem Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldes konstatēja, ka minētie apsvērumi ir maznozīmīgi, tādēļ atbrīvoja pieteicēju no administratīvās atbildības un izteica mutvārdu aizrādījumu.

[2.1.4] Valsts robežsardze ne rakstiski, ne tiesas sēdēs nav paskaidrojusi un argumentējusi, kāpēc atsevišķos gadījumos ir iespējams izteikt mutvārdu aizrādījumu, bet citos nē.

[2.1.5] Atbilstoši Eiropas Regulas Nr.562/2006, ar kuru ievieš Kopienas Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām 5.panta ceturtās daļas noteikumiem, dalībvalstis var izdarīt izņēmumus no vispārējās kārtības un atļaut savā teritorijā ieceļot trešo valstu valstspiederīgajiem, ja viņiem nav ieceļošanai derīgu dokumentu, t.i. - izdot vīzas uz robežas.

[2.1.6] Air Baltic nav saprotams, kas ir tas labums, ko iegūst sabiedrība no Air Baltic uzliktās soda naudas, jo trīs gadu laikā Air Baltic šādi sodīta jau ir apmēram 300 reizes. Soda uzlikšana nav novēsusi atkārotu pārkāpumu izdarīšanu, jo tos novērst nav Air Baltic spēkos.

[2.1.7] Air Baitic ir ieguvuši informāciju par Eiropas valstu praksi gadījumos, ja vīza atrodas anulētajā personas ceļošanas dokumentā. Beļģija, Bulgārija, Igaunija, Lietuva, Luksemburga, Norvēģija, Rumānija, Slovākija, Šveice, Ungārija, Vācija un Zviedrija atļauj šādos gadījumos personām ieceļot valstī, bet Malta, Polija un Slovēnija to neatļauj. Tas liecina, ka Eiropas valstu prakse šajā jautājumā ir atšķirīga un izskaidrojama ar atšķirīgu starptautisko normatīvo aktu skaidrojumu.

[2.1.8] Air Baitic izpildīja savu pārvadātāja pienākumu, noslēdzot līgumu ar Pulkovas starptautisko lidostu, lai nodrošinātu, ka lidostas darbinieki pārbaudīs ceļošanas dokumentu esamību katram pasažierim. Līgumus ar atsauci uz Starptautiskās gaisa transporta asociācijas izdotajiem Standarta līgumiem par zemes operāciju apkalpošanu Air Baitic ir noslēgusi gandrīz ar visām lidostām, uz kurām lido Air Baitic lidmašīnas. Tas liecina, ka tāda ir vispārpieņemtā starptautisko lidojumu prakse. Lidostas līgumos ar aviosabiedrībām vēlas atsaukties uz minētajiem Starptautiskās gaisa transporta asociācijas izdotajiem Standarta līgumiem par virszemes apkalpošanu tādēļ, ka šie līgumi definē standarta jēdzienus gaisa satiksmē un nosaka standarta procedūras lidmašīnu apkalpošanā. Savukārt konkrētie līgumi starp lidostu un aviosabiedrību nosaka virkni tehnisku nosacījumu attiecīgās aviosabiedrības lidmašīnu apkalpošanā konkrētajā lidostā un detalizē lidostas pakalpojumu tarifus un maksājumu kārtību. Air Baitic atliek vienīgi paļauties uz to, ka Pulkovas lidostas darbinieki, pārbaudot pasažieru dokumentus reģistrācijas brīdī, pildīs savus pienākumus ar pienācīgu rūpību. Iespējams, ka Pulkovas lidostas darbinieki, zinot, ka citās Eiropas valstīs ir atļauts

ieceļot ar vīzu anulētā pasē, uzskatīja, ka tas ir atļauts arī Latvijā kā Eiropas Savienības un Šengenas zonas valstī.

[3] Atbildētāju pārstāvošā iestāde – Valsts robežsardze – rakstveida paskaidrojumos tiesai pieteikumu neatzīst, pamatojoties uz Lēmumā minētajiem argumentiem, papildus norādot:

[3.1] Atbilstoši Čikāgas 1944.gada Konvencijas par starptautisko civilo aviāciju (turpmāk - Čikāgas Konvencija) 9.pielikuma 1.2.punkta d) apakšpunktam, līgumslēdzējas valstis veic nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka tiek sasniegts optimāls drošības un atbilstības likumiem līmenis. Dibinot līgumsaistības, pārvadātājam kā juridiskai personai bija jāizvērtē līgumsaistību atbilstība tiesību aktu prasībām, konkrētajā gadījumā, jau iepriekš minētajam normatīvajam aktam, kā arī Padomes Direktīvai 2001/51/EK (2001.gada 28.jūnijs), ar kuru papildina 26.pantu Konvencijā, ar ko īsteno 1985.gada 14.jūnija Šengenas Līgumu, un likuma „Par aviāciju" 112.pantam, kur noteikts, ka gaisa kuģa ekspluatants ir atbildīgs par to, lai no ārvalstīm uz Latvijas Republiku vai no Latvijas Republikas uz ārvalstīm netiktu pārvadātas personas bez ieceļošanai attiecīgajā valstī derīgiem dokumentiem.

[3.2] Čikāgas Konvencijas 9.pielikuma 3.43. un 3.45.punkti noteic, ka gaisa kuģa ekspluatants ir atbildīgs par no gaisa kuģa izkāpjošo pasažieru un apkalpes locekļu uzraudzīšanu un aprūpi no brīža, kad viņi pamet gaisa kuģi, līdz brīdim, kad viņi atbilstoši 3.42.punktam ir pielaisti pārbaudei un, ka gaisa kuģa ekspluatanta atbildība par pasažieru uzraudzību un aprūpi beidzas brīdī, kad šādas personas tiek ielaistas valstī. Pati līguma noslēgšana vai nenoslēgšana ar sadarbības lidostu nav attaisnojums ar likumu noteikto pienākumu nepildīšanai un pārvadātāja atbrīvošanai no administratīvās atbildības par izdarīto pārkāpumu.

[3.3] Apgabaltiesa spriedumā lietā Nr.A42585808 norāda, ka likumdevējs pārvadātājam uzlicis pienākumu pārbaudīt personai ne tikai ceļošanai derīgus dokumentus, bet arī konkrētajā valstī ieceļošanai nepieciešamos dokumentus - pasi un vīzu -, tādējādi nepieļaujot tādu personu pārvadāšanu, kuras vēlas ieceļot valstī bez robežas šķērsošanai nepieciešamajiem dokumentiem. Tādējādi personai nav nepieciešams ieceļot Latvijas Republikā, lai atzītu pārvadātāju par vainojamu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā.

[3.4] Pārvadātājs slēdz līgumus ar ārvalstu lidostām ar dažādiem nosacījumiem, kuri ir savādāki, nekā noteikti Starptautiskā gaisa transporta asociācijas izdotajā 1998.gada Standarta līgumā par zemes operāciju apkalpošanu. Piemēram, līgums ar Maskavas lidostu Šeremetjeva, Erevānas lidostu un Minskas lidostu, kas liecina par to, ka pārvadātājs var līgumu papildināt un paredzēt citādus nosacījumus, piemēram, par ārvalstu lidostu atbildību gadījumos, kad ārvalstu lidostu darbinieku kļūdas dēļ pārvadātājs tika administratīvi sodīts par personu atvešanu bez ieceļošanai Latvijas Republikā nepieciešamiem dokumentiem.

[3.5] Pārvadātājs „Pasažieru un bagāžas pārvadāšanas noteikumu" 13.4.punktā ir paredzējis iespēju regresa kārtībā piedzīt Valsts robežsardzes uzliktos naudas sodus no pasažiera.

[3.6] Pieteicējs nav norādījusi uz apstākļiem, kas liecinātu, ka lidostas darbinieki nevarēja pārbaudīt to, vai personai ir derīgi ceļošanas dokumenti. Tas, ka lidostas darbinieki pieļāva kļūdu, nenozīmē, ka dokumentu pārbaude nebija iespējama. Tātad arī fakts, ka atbilstoši pašas pieteicējas noslēgtajam līgumam tā nevar vērst regresa prasību pret lidostu par pieļautajām kļūdām, nemaina to, ka dokumentu pārbaudi bija iespējams veikt. Līdz ar to Valsts robežsardze norāda, ka ir konstatējama pieteicēja vaina.

[3.7] Lietā pastāv strīds, vai vīzas ielīme anulētā dokumentā ir derīgs ceļošanas dokuments. Saskaņā ar Imigrācijas likuma 1.panta 11.punkta nosacījumiem vīza ir noteikta parauga ielīme ceļošanas dokumentā. Tā apliecina, ka persona ir pieprasījusi atļauju ieceļot un uzturēties Latvijas Republikā vai jebkurā Šengenas līguma dalībvalstī, vai vairākās Šengenas līguma dalībvalstīs vai šķērsot to teritoriju tranzītā, un ka vīzu izsniegusī institūcija atbilstoši savai kompetencei nesaskata šķēršļus tam, ka persona vīzā norādītajā laikposmā tik reizes, cik vīzā norādīts, ieceļo un uzturas Latvijas Republikā vai jebkurā Šengenas līguma dalībvalstī, vai vairākās Šengenas līguma dalībvalstīs. Vīza pati par sevi nedod tiesības ieceļot Latvijas Republikā vai kādā no Šengenas līguma dalībvalstīm. Savukārt saskaņā ar Imigrācijas likuma 1.panta 2.punktu ceļošanas dokuments ir personu apliecinošs dokuments, kas saskaņā ar Latvijas Republikai saistošiem starptautiskajiem līgumiem, šo likumu un citiem normatīvajiem aktiem tā turētājam dod tiesības šķērsot Latvijas Republikas valsts robežu. No minētā secināms, ka vīzas ielīmi, kas nav ievietota derīgā ceļošanas dokumentā, nevar uzskatīt par derīgu „vīzu" Imigrācijas likuma 1.panta 11.punkta izpratnē.

[3.8] Saskaņā ar Imigrācijas likuma 4.panta pirmās daļas 2.punktu ir paredzēts tikai viens izņēmums, kad ārzemnieks ir tiesīgs ieceļot Latvijas Republikā ar nederīgu ceļošanas dokumentu, bet šajā gadījumā tas nav piemērojams.

[3.9] Par faktu, ka vīza anulētajā pasē nav uzskatāma par derīgu, papildus liecina Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr.562/2006, ar kuru ievieš Kopienas Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām noteiktā spiedogu iespiešana

[3.10] Tas, ka vīza ir derīga tikai derīgā ceļošanas dokumentā, nosaka Imigrācijas likuma 4.panta pirmās daļas 2.punkts.

[3.11] Saskaņā ar Čikāgas konvencijas 9. pielikuma „Facilitation" (12. izdevums, 2005.gads) „L" sadaļas 3.53.punktu (rekomendējamā prakse) gadījumos, kad iebraucēja pases derīguma termiņš ir beidzies pirms vīzas derīguma termiņa beigām, valstij, kura ir izsniegusi vīzu, būtu vēlams turpināt uzskatīt vīzu par derīgu līdz tās derīguma termiņa beigām, ja šāda vīza tiek uzrādīta kopā ar iebraucēja jauno pasi. Līdz ar to valsts, kura izsniegusi personai vīzu var atļaut ieceļot arī personai, kurai vīza ir nederīgā ceļošanas dokumentā, ar nosacījumu, ka tiek uzrādīts derīgs ceļošanas dokuments.

Valsts robežsardze norāda, ka minētais nosacījums ir piemērojams tikai gadījumos, kad ārzemnieks ieceļo vīzas izdevējvalstī. Čikāgas konvencijas 9.pielikuma 3.53.punkts paredz ieteicamo praksi gadījumiem, kad vīzas izdevējvalsts vīzu kļūdaini izsniegusi ar derīguma termiņu, kas lielāks par ceļošanas dokumenta derīguma termiņu, nevis uz gadījumiem, kad vīza atrodas anulētā pasē. Tādējādi no Čikāgas konvencijas 3.53.punkta izrietošās tiesību normas nevar attiecināt uz konkrēto gadījumu.

[3.12] Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr.217 „Vīzu noteikumi" 27.punktu gadījumā, ja ārzemnieks mainījis ceļošanas dokumentu un iepriekšējā ceļošanas dokumentā ir derīga vīza, vīzu atjauno, izsniedzot jaunu vīzas ielīmi, tikai tad, ja joprojām spēkā ir nosacījumi, uz kuru pamata izsniegta iepriekšējā vīza. No minētās normas secināms, ka vīza, kura ir iepriekšējā ceļošanas dokumentā (kuras derīguma termiņš beidzies), nav derīga, kamēr nav pieņemts lēmums par tās atjaunošanu; vīzu atjauno, izsniedzot jaunu vīzas ielīmi, ja joprojām ir spēkā ieceļošanas nosacījumi, uz kuru pamata vīza tika izsniegta.

[3.13] No Kopīgās konsulārās instrukcijas diplomātiskajām pārstāvniecībām un konsulārajiem dienestiem attiecībā uz vīzām V nodaļā „Pieteikumu un pieņemto lēmumu izskatīšanas" izriet, ka tikai pēc normatīvajos aktos noteikto dokumentu iesniegšanas un augstāk minēto pārbaužu veikšanas atbildīgā iestāde pieņem vienu no lēmumiem: atjaunot vīzu vai atteikt atjaunot vīzu. Tādējādi ārzemnieka vīzas atjaunošana nenotiek automātiski, tikai iesniedzot pieteikumu. Normatīvie akti paredz šādu stingri reglamentētu procedūru arī vīzas atjaunošanas gadījumā. Līdz ar to konkrēto pārkāpumu nevar uzskatīt par formālu, jo ne persona, ne arī pārvadātājs nevarēja paredzēt, vai minētajai personai vīza tiks atjaunota, un saskaņā ar minētajiem normatīvajiem aktiem diplomātiskā pārstāvniecība vai konsulārais dienests nebija veikušas paredzēto procedūru imigrācijas risku izvērtēšanai. Tādējādi imigrācijas riskus attiecībā uz ārzemniekiem, kas ir trešo valstu valstspiederīgie un uz kuriem attiecas vīzu režīms, drīkst izvērtēt tikai diplomātiskā pārstāvniecība vai konsulārais dienests, un tā ir minēto iestāžu kompetence.

[3.14] Imigrācijas likuma 21.panta normas paredz konkrētu pārvadātāja pienākumu pārliecināties par to, ka ārzemniekam, kuru tas pārvadā, ir ieceļošanai Latvijas Republikā nepieciešamie dokumenti. Savukārt gadījumos, kad pārvadātājs minēto pienākumu neievēro, likumdevējs ir uzlicis tam par pienākumu novērst tiesību normas pārkāpuma rezultātā radītās kaitīgās sekas. Fakts, ka likumdevējs ir uzlicis obligātu pienākumu novērst kaitīgās sekas, kuras radījis tiesību normas pārkāpums, nevar būt par pamatu personu administratīvi nesodīt.

[3.15] Tas, ka pārvadātājs uzskata par neiespējamu izpildīt ar likumu noteikto pienākumu, Valsts robežsardzei saskaņā ar minēto pantu nedod likumīgas tiesības atcelt Lēmumu.

[3.16] Valsts robežsardze administratīvo lietvedību nevar izbeigt, jo pārvadātāja darbībās ir konstatēts LAPK $114.^2$ pantā ietvertais administratīvā pārkāpuma sastāvs.

[3.17] Saskaņā ar 2000.gada 15.novembra Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas pret transnacionālo organizēto noziedzību Protokolu pret migrantu nelikumīgu ievešanu pa zemes, jūras un gaisa ceļiem (turpmāk – Protokols) jebkura darbība, kas arī netieši ir vērsta uz finansiāla labuma iegūšanu, nodrošinot personu, kas nav tās pilsonis vai pastāvīgais iedzīvotājs, nelikumīgu ievešanu Latvijas Republikā, ir atzīstama par migranta nelikumīgu ievešanu. Turklāt no Protokola izriet, ka

dalībvalstīm stingri jāvēršas pret migrantu nelikumīgu ievešanu, vienlaicīgi nodrošinot nelikumīgi ievesto migrantu tiesību aizsardzību.

[3.18] Konkrētā administratīvā pārkāpuma lietā būtu jāizvērtē, vai pārvadātājs ir veicis visus nepieciešamos pasākumus, lai uz Latvijas Republiku nenogādātu personu bez ieceļošanas tiesībām, tādējādi ierobežojot migrantu plūsmu un nepieļaujot nelegālo migrāciju.

[3.19] Nepiemērojot sankcijas pārvadātājam, kas atvedis uz Latvijas Republiku personu bez ieceļošanas tiesībām, tiek veicināta prakse, kuras rezultātā var vājināties uzticēšanās skaidriem un pārskatāmiem Šengenas dalībvalstu legālās migrācijas noteikumiem, kā tas paredzēts Eiropas Komisijas pieņemtajos politikas plānos, un ar to tiek vājināta nelegālās imigrācijas novēršanas un samazināšanas politika, kā arī Latvijas atbilstība Šengenas acquis nosacījumiem.

[3.20] LAPK 21.pants paredz, ja izdarītais administratīvais pārkāpums ir maznozīmīgs, institūcija (amatpersona), kas pilnvarota izlemt lietu, var atbrīvot pārkāpēju no administratīvās atbildības un aprobežoties ar mutvārdu aizrādījumu. Likumdevējs precizējis, kādos gadījumos pārkāpums atzīstams par maznozīmīgu, tikai atsevišķos izņēmuma gadījumos. Piemēram, attiecībā uz pārkāpumiem ceļu satiksmē, citos gadījumos tas atstāts iestādes un tiesas izvērtēšanā. Iestādei jāizvērtē, vai noteiktais soda mērķis nebūtu sasniedzams ar pārvadātāju mazāk ierobežojošiem līdzekļiem.

[3.21] Minēto pārkāpumu nevar uzskatīt par formālu, jo pārvadātājs uz Latvijas Republiku atveda personu bez derīga ceļošanas dokumenta, proti, bez derīgas vīzas vai uzturēšanās atļaujas, un pārvadātājs nav minējis nevienu attaisnojošu iemeslu, kas būtu varējis kalpot par pamatu pieteicēja lēmumam ignorēt normatīvo aktu prasības un piekrišanai personu pārvadāt (piemēram, personas norādītie un ar dokumentiem pierādītie ārkārtas apstākļi, kas bijuši par pamatu pieteicēja atkāpei no tiesību normu prasības ievērošanas).

[3.22] Jāņem vērā fakts, ka pārkāpums ir saistīts ar nelegālo imigrāciju, kas vērtējams kā bīstams valsts un sabiedriskajai kārtībai, un tādējādi Valsts robežsardze uzskata, ka, izsakot mutvārdu aizrādījumu pārvadātājam, netiks sasniegts likuma un soda mērķis.

Valsts robežsardze norāda, ka pārvadātājs tiek atbrīvots no atbildības tikai atsevišķos normatīvajos aktos noteiktajos (netipiskos) izņēmuma gadījumos, proti, ja persona, mēģinot ieceļot, pirmajā robežpārbaudē pieprasa vīzu uz robežas, un sākotnēji (jau pie pirmās robežpārbaudes) var pierādīt savu atbilstību Šengenas Robežu kodeksa 5.panta 4.punkta „c" apakšpunktā noteiktajiem nosacījumiem, kas liecina par faktu, ka pārvadātājs ir pārliecinājies un atvedis uz Latvijas Republiku personu, kurai ir dokumenti, kas apliecina tiesības saņemt vīzu uz robežas vai tiesības ieceļot ar nederīgiem ceļošanas dokumentiem (ar pasi, kuras derīguma termiņš ir mazāks nekā normatīvajos aktos pieļaujamais), ka arī gadījumos, kad pārvadātājs uz Latvijas Republiku ir atvedis patvēruma meklētāju.

[3.23] Ja par pārkāpumiem ceļu satiksmē par maznozīmīgu tiek uzskatīts pārkāpums, ja par to paredzētais naudas sods nepārsniedz Ls 30 (papildus saskaņā ar LAPK 33.panta otro daļu tiek vērtēts arī potenciālais apdraudējums ceļu satiksmei), tad jāsecina, ka pārkāpumu, kuram noteiktā sankcija sniedzas vairākos tūkstošos latu un kurš radījis apdraudējumu Eiropas Savienības kopējai imigrācijas politikai un vājinājis uzticēšanos skaidriem un pārskatāmiem Šengenas dalībvalstu legālās migrācijas noteikumiem, nevar uzskatīt par maznozīmīgu.

[3.24] Pārvadātājs nevar atsaukties uz APL 6.pantu, ja viņš nepilda tiesību normu prasības un sākotnēji dažos atsevišķos gadījumos attiecībā uz pārvadātāju ir pieņemts labvēlīgāks lēmums nekā to paredz normatīvie akti un Valsts robežsardzes ieviestā prakse vairumā gadījumu. Turklāt konkrētajā lietā nav konstatējams pārkāpuma gadījuma raksturs.

[3.25] Naudas soda uzlikšanas mērķis ir atturēt vainīgo personu no turpmākiem līdzīga veida un rakstura nodarījumiem, un tam ir preventīvs raksturs. Tādējādi, minētais norāda uz to nemateriālo labumu, ko sabiedrība gūst no tiesību pārkāpēju sodīšanas. Pieteicēja saukšana pie administratīvās atbildības, piemērojot naudas sodu, ir personas disciplinēšana, lai turpmāk šādi pārkāpumi netiktu izdarīti, un eventuālo pārkāpumu rezultātā, nerastos sabiedrībai kaitīgas sekas. Piemērojot administratīvo sodu, tas ir, īstenojot administratīvās atbildības sodošo funkciju, tiek veicināta sabiedriskās kārtības nodrošināšana.

[4] Tiesas sēdē pieteicēja pārstāvis uzturēja pieteikumā ietverto prasījumu, pamatojoties uz pieteikumā tiesai un paskaidrojumā norādītajiem apstākļiem, norādot, ka nav strīda par to, ka pieteicējs ir izdarījis administratīvo pārkāpumu, bet uzskata, ka ir pamats piemērot LAPK 21.pantu, atzīt pārkāpumu par maznozīmīgu, izbeigt lietu un izteikt mutvārdu aizrādījumu. Tāpat pieteicējs

atsaucās uz Administratīvās apgabaltiesas trīs spriedumiem, kur līdzīgās lietās pieteicēja pārkāpumi ir atzīti par maznozīmīgiem.

Tiesas sēdē atbildētāju pārstāvošās iestādes pārstāve pieteikumu neatzina, pamatojoties uz Lēmumā un paskaidrojumos tiesai norādītajiem apstākļiem.

Motīvu daļa

[5] Noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, tiesa secina, ka pieteikums nav pamatots un ir noraidāms:

[6] Tiesa konstatē šādus faktiskos apstākļus:

[6.1] *A.A.*, dzimis */dzimšanas datums/*, ir izsniegta Turcijas pilsoņa pase Nr.*/pases numurs/* (derīguma termiņš no 2009.gada 29.janvāra līdz 2014.gada 28.janvārim) (lietas lapa 19-20). Turcijas pilsoņa anulētajā pasē Nr.*/pases numurs/* (derīga no 2005.gada 14.decembra līdz 2010.gada 2.septembrim) (lietas lapa 21-22) atrodas Šengenas valstu „C" kategorijas daudzreizējā vīza */vīzas numurs/* (derīguma termiņš no 2009.gada 8.janvāra līdz 2010.gada 7.janvārim) (lietas lapa 23). Saskaņā ar elektronisko biļeti *A.A.* lidoja no Sanktpēterburgas uz Rīgu (lietas lapa 24; 39).

[6.2] 2008.gada 6.novembrī sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols AA Nr.021479, kurā norādīts, ka 2009.gada 26.martā plkst.22.20 Air Baltic ar reisu BT-445 (Sanktpēterburga – Rīga) uz Latvijas Republiku atveda pasažieri *A.A.*, dzimis */dzimšanas datums/*, Turcijas pilsoņa pase Nr.*/pases numurs/* (derīguma termiņš no 2009.gada 29.janvāra līdz 2014.gada 28.janvārim) bez derīgas ieceļošanas vīzas Šengenas valstu teritorijā. Personai Šengenas valstu „C" kategorijas daudzreizējā vīza */vīzas numurs/* (derīguma termiņš no 2009.gada 8.janvāra līdz 2010.gada 7.janvārim) atrodas Turcijas pilsoņa anulētā pasē Nr.*/pases numurs/* (derīga no 2005.gada 14.decembra līdz 2010.gada 2.septembrim) (lietas lapa 14).

[6.3] Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldes lidostas „Rīga" galvenā inspektore *M.D.* 2009.gada 26.marta ziņojumā norāda, ka pildīja maiņas vecākā pienākumus. Terminālā T-4 plkst.22.20 Air Baltic ar reisu BT-445 (Sanktpēterburga – Rīga) uz Latvijas Republiku atveda Turcijas pilsoni *A.A.*, dzimis */dzimšanas datums/*. Personai Šengenas valstu „C" kategorijas daudzreizējā vīza */vīzas numurs/* atradās anulētā Turcijas pilsoņa pasē Nr. */pases numurs/* (lietas lapa 26).

[6.4] Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldes lidostas „Rīga" vecākais inspektors *I.K.* 2009.gada 26.marta ziņojumā norāda, ka pildīja maiņas vecākā pienākumus. Terminālā T-4 inspektore *M.D.* noziņoja, ka plkst.22.20 Air Baltic ar reisu BT-445 (Sanktpēterburga – Rīga) uz Latvijas Republiku atveda Turcijas pilsoni *A.A.*, dzimis */dzimšanas datums/*. Personai Šengenas valsts „C" kategorijas daudzreizējā vīza */vīzas numurs/* atradās anulētā Turcijas pilsoņa pasē Nr. */pases numurs/*. Tika sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols (lietas lapa 28).

[6.5] 2009.gada 26.martā Valsts robežsardzes Rīgas pārvalde pieņēma ieceļošanas atteikumu pie robežas Nr.901-09037 (C) *A.A.* (lietas lapa 25).

[6.6] 2009.gada 27.marta paskaidrojumā pieteicēja pārstāve norāda, ka Air Baltic 2009.gada 26.martā ar reisu BT-445 (Sanktpēterburga – Rīga) uz Latvijas Republiku atveda pasažieri - Turcijas pilsoni-, kuram bija divas pases un derīga Šengenas valstu vīza anulētajā pasē. Air Baltic informēs pārstāvjus Sanktpēterburgā un lūgs nākotnē pievērst lielāku uzmanību ceļošanas dokumentiem (lietas lapa 17).

[6.7] 2009.gada 1.aprīlī tika pieņemts Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldes lēmums Nr.829-900-AA021479, ar kuru AS „Air Baltic Corporation" uzlikts naudas sods Ls 1800 apmērā saskaņā ar LAPK $114.^2$ pantu (lietas lapa 15).

[6.8] 2009.gada 30.aprīlī pieteicējs apstrīdēja sākotnējo lēmumu (lietas lapa 29).

[6.9] 2009.gada 29.maijā tiek pieņemts Lēmums (lietas lapa 6-9).

[7] Lietā nav strīda par lietas faktiskajiem apstākļiem [6], t.sk., par to, ka 2009.gada 26.martā plkst.22.20 Air Baltic ar reisu BT-445 Sanktpēterburga – Rīga uz Latvijas Republiku atveda Turcijas pilsoni *A.A.*, dzimis */dzimšanas datums/*, kurš pie valsts robežas šķērsošanas uzrādīja derīgu Turcijas pilsoņa pasi, kurā nebija derīgas ieceļošanas vīzas. Derīga vīza, kuru izdevusi Šengenas līguma dalībvalsts, bija ielīmēta anulētā pasē.

Lietā ir strīds par to, vai pieteicēja izdarītais pārkāpums atzīstams par maznozīmīgu un pieteicējs atbrīvojams no administratīvās atbildības saskaņā ar LAPK 21.pantu.

[8] Lēmums, kas pieteicējam ir nelabvēlīgs administratīvs akts, ir pamatots ar Imigrācijas likuma 21.panta pirmo daļu, kas noteic, ka pārvadātājs pārliecinās par to, ka ārzemniekam, kuru tas

pārvadā, ir ieceļošanai Latvijas Republikā nepieciešamie dokumenti. Arī likuma „Par aviāciju" 112.panta pirmā daļa noteic, ka gaisa kuģa ekspluatants ir atbildīgs par to, lai no ārvalstīm uz Latvijas Republiku vai no Latvijas Republikas uz ārvalstīm netiktu pārvadātas personas bez ieceļošanai attiecīgajā valstī derīgiem dokumentiem.

Atbildība par šo noteikumu pārkāpumu paredzēta LAPK 114.^{2}pantā, kas noteic, ka par tādu valstu pilsoņu pārvadāšanu, kuras nav Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalstis, no šīm valstīm uz Latvijas Republiku, ja minētajām personām nav Latvijas Republikas valsts robežas šķērsošanai nepieciešamo ceļošanas dokumentu un, ja to veicis pārvadātājs ar jūras, gaisa vai sauszemes transportu, – uzliek naudas sodu fiziskajām vai juridiskajām personām no tūkstoš septiņsimt latiem līdz divtūkstoš astoņsimt latiem par katru pārvadāto personu.

Tātad, lai personu sauktu pie administratīvās atbildības saskaņā ar LAPK 114.^{2}pantu, nepieciešams pierādīt, ka pārvadātājs ar jūras, gaisa vai sauszemes transportu veicis valstu pilsoņu pārvadāšanu, kuras nav Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalstis, no šīm valstīm uz Latvijas Republiku, ja minētajām personām nav Latvijas Republikas valsts robežas šķērsošanai nepieciešamo ceļošanas dokumentu.

Tādējādi lietā ir noskaidrojams, kādi dokumenti ir atzīstami par Latvijas Republikas valsts robežas šķērsošanai nepieciešamajiem ceļošanas dokumentiem.

[9] Čikāgas 1944.gada Starptautiskās civilās aviācijas konvencijas (turpmāk – Konvencija) 9.pielikuma „Pārvadājumu atvieglošanas pasākumi" (http://www.caa.lv/UserFiles/File/doc/norm_dok/icao_pielikumi.pdf) 1.nodaļas "A" daļā ir sniegta personas ar nederīgiem dokumentiem definīcija, proti tā ir persona, kas ceļo vai mēģina ceļot: a) izmantojot ceļošanas dokumentu, kam beidzies derīguma termiņš, vai ar nederīgu vīzu; b) izmantojot neīstu, viltotu vai pārveidotu ceļošanas dokumentu vai vīzu; c) izmantojot citas personas ceļošanas dokumentu vai vīzu; d) bez ceļošanas dokumenta vai e) bez vīzas, ja tāda nepieciešama.

Padomes Regulas (EK) Nr.539/2001 (2001.gada 15.marts), ar ko izveido to trešo valstu sarakstu, kuru pilsoņiem, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, ir jābūt vīzām, kā arī to trešo valstu sarakstu, uz kuru pilsoņiem šī prasība neattiecas (turpmāk – Regula Nr.539/2001), 1.pants noteic, ka šīs regulas I pielikuma sarakstā minēto trešo valstu pilsoņiem, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, ir jābūt vīzai. Pirmajā pielikumā ir norādīta arī Turcija.

Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr.562/2006 (2006.gada 15.marts), ar kuru ievieš Kopienas Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām (Šengenas Robežu kodekss), (turpmāk - Regula Nr.562/2006) 5.pants noteic, ka attiecībā uz uzturēšanos, kas nav ilgāka par trim mēnešiem sešu mēnešu laikā, uz trešo valstu valstspiederīgajiem attiecas šādi ieceļošanas noteikumi: a) viņiem ir derīgs ceļošanas dokuments vai dokumenti, kas dod tiesības šķērsot robežu; b) viņiem ir derīga vīza, ja tā vajadzīga saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr.539/2001 (2001.gada 15.marts), ar ko izveido to trešo valstu sarakstu, kuru pilsoņiem, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, ir jābūt vīzām, kā arī to trešo valstu sarakstu, uz kuru pilsoņiem šī prasība neattiecas, izņemot gadījumus, ja viņiem ir derīga uzturēšanas atļauja (..).

Savukārt Regulas Nr.562/2006 7.panta 3.punkta a) apakšpunkta i) apakšpunkts noteic, ka trešo valstu valstspiederīgos ieceļojot un izceļojot pārbauda pilnībā. Pilna pārbaude ieceļojot ir pārliecināšanās par to, vai ir ievēroti 5.panta 1.punktā paredzētie ieceļošanas nosacījumi un – attiecīgos gadījumos – to dokumentu pārbaude, kuri dod tiesības uzturēties valstī un veikt profesionālas darbības. Pie tās pieder rūpīga šādu aspektu pārbaude: i) pārliecināšanās par to, vai trešās valsts valstspiederīgajam ir dokuments, kurš ir izmantojams robežas šķērsošanai un kura derīguma termiņš nav beidzies, un – attiecīgā gadījumā – ka dokumentā ir vajadzīgā vīza vai uzturēšanās atļauja. Šīs normas „i" apakšpunkta teksts vācu valodā (sk. http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?mode=dbl&lang=lv&lng1=lv,de&lng2=bg,cs,da,de,el,en,es,et,fi,fr,hu,it,lt, lv,mt,nl,pl,pt,ro,sk,sl,sv,&val=425157:cs&page=1&hwords=) ir formulēts šādi: „i) Überprüfung, ob der Drittstaatsangehörige über ein für den Grenzübertritt gültiges und nicht abgelaufenes Dokument verfügt und ob dem Dokument das gegebenenfalls erforderliche Visum oder der gegebenenfalls erforderliche Aufenthaltstitel beigefügt ist".

Šī norma, tulkojot no vācu valodas, noteic, ka pārbaude ietver kontroli par to, vai trešās valsts valstspiederīgajam ir dokuments, kas ir derīgs robežas šķērsošanai un kam nav beidzies derīguma termiņš, un vai (šim) dokumentam, ja tas ir nepieciešams, ir pievienota vīza vai uzturēšanās atļauja. Kā redzams no vācu valodas teksta, tad pirmo reizi vārds „Dokument"

(dokuments) ir lietots ar nenoteikto artikulu „ein", bet otrajā reizē - ar noteikto artikulu datīvā „dem", kas nozīmē, ka runa ir par vienu un to pašu dokumentu.

To, ka dokumentam vīza tiek pievienota, apstiprina šīs pašas regulas 5.panta ceturtās daļas b) punkta trešais teikums, kas noteic, ja vīzu nevar piestiprināt pie dokumenta, to izņēmuma kārtā piestiprina pie atsevišķas lapas, ko ievieto dokumentā. Regulas Nr.562/2006 10.panta 1.punkta a) apakšpunkts noteic, ka trešo valstu valstspiederīgo ceļošanas dokumentos ieceļojot un izceļojot sistemātiski iespiež spiedogus. Spiedogus par ieceļošanu vai izceļošanu iespiež šādos dokumentos ar derīgu vīzu, kas trešās valsts valstspiederīgajam dod tiesības šķērsot robežu. Tātad spiedogu iespiež pasē, kurā ir derīga vīza.

Ņemot vērā iepriekš minēto, ir secināms, ka robežas šķērsošanas dokumenti ir derīga pase un tam pievienota derīga vīza, proti, vai nu vīza ir ielīmēta pasē vai piestiprina pie atsevišķas lapas, ko ievieto pasē. Tātad vīza un pase ir saistīti dokumenti, proti, derīgai vīzai ir jābūt pievienotai pie derīgas pases.

[11] Arī saskaņā ar Imigrācijas likuma (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2010.gada 1.jūlijam) 4.panta pirmās daļas 1. un 2.punktu ārzemnieks ir tiesīgs ieceļot un uzturēties Latvijas Republikā, ja viņam vienlaikus citastarpā ir derīgs ceļošanas dokuments un ir derīga vīza, uzturēšanās atļauja, Eiropas Kopienas pastāvīgā iedzīvotāja uzturēšanās atļauja Latvijas Republikā, Savienības pilsoņa ģimenes locekļa uzturēšanās atļauja vai — ārzemniekam, kurš ārvalstī saņēmis jaunu ceļošanas dokumentu, — iepriekšējais ceļošanas dokuments ar derīgu uzturēšanās atļauju Latvijas Republikā.

Imigrācijas likuma 2.pants noteic, ka likuma mērķis ir noteikt ārzemnieku ieceļošanas, uzturēšanās, tranzīta, izceļošanas un aizturēšanas kārtību (..), lai nodrošinātu starptautiskajām tiesību normām un Latvijas valsts interesēm atbilstošas migrācijas politikas īstenošanu. Imigrācijas likuma 1.panta 2.punkts noteic, ka ceļošanas dokuments ir personu apliecinošs dokuments, kas saskaņā ar Latvijas Republikai saistošiem starptautiskajiem līgumiem, šo likumu un citiem normatīvajiem aktiem tā turētājam dod tiesības šķērsot Latvijas Republikas valsts robežu, bet 1.panta 11.punkts noteic, ka vīza ir noteikta parauga ielīme ceļošanas dokumentā. Tā apliecina, ka persona ir pieprasījusi atļauju ieceļot un uzturēties Latvijas Republikā vai jebkurā Šengenas līguma dalībvalstī, vai vairākās Šengenas līguma dalībvalstīs vai šķērsot to teritoriju tranzītā un ka vīzu izsniegusī institūcija atbilstoši savai kompetencei nesaskata šķēršļus tam, ka persona vīzā norādītajā laikposmā tik reizes, cik vīzā norādīts, ieceļo un uzturas Latvijas Republikā vai jebkurā Šengenas līguma dalībvalstī, vai vairākās Šengenas līguma dalībvalstīs. Vīza pati par sevi nedod tiesības ieceļot Latvijas Republikā vai kādā no Šengenas līguma dalībvalstīm.

Ņemot vērā iepriekš minēto, ir secināms, ka vīza un pase ir saistīti dokumenti, proti, derīgai vīzai ir jābūt iespiestai derīgā pasē. Tātad saskaņā ar iepriekš minētajiem tiesību aktiem Turcijas pilsonis ir tiesīgs šķērsot Latvijas valsts robežu, ja viņam derīgā ceļošanas dokumentā ir noteikta parauga derīga vīza.

[12] Tiesas ieskatā tas, ka no 2010.gada 1.jūlija Imigrācijas likuma 4.panta pirmās daļas 1. un 2.punkts precīzi noteic, ka ārzemnieks ir tiesīgs ieceļot un uzturēties Latvijas Republikā, ja viņam vienlaikus ir derīgs ceļošanas dokuments un ir derīga vīza derīgā ceļošanas dokumentā, nenozīmē, ka līdz 2010.gada 1.jūlijam uz ārzemnieku šādas prasības nebūtu attiecināmas. Kā tiesa jau iepriekš konstatēja, arī no likuma iepriekšējās redakcijas izrietēja šāda prasība, turklāt skaidri un tieši formulēta prasība par vienota dokumenta nepieciešamību pastāvēja saskaņā ar Regulas Nr.562/2006 normām.

[13] Tāpat tiesa noraida kā nepamatotu pieteicēja iebildumu, ka pieteicējai kā gaisa pārvadātājam nav pienākuma pārbaudīt ceļošanas dokumentus pasažieriem, jo to saskaņā ar noslēgto līgumu ar Pulkovas lidostu dara lidostas darbinieki, kuri par to nenes nekādu atbildību. Pirmkārt, gan Imigrācijas likuma 21.panta pirmā daļa, gan likuma „Par aviāciju" 112.panta pirmā daļa gaisa kuģa ekspluatantam, šajā gadījumā AS „Air Baltic Corporation" uzliek atbildību par to, lai no ārvalstīm uz Latvijas Republiku vai no Latvijas Republikas uz ārvalstīm netiktu pārvadātas personas bez ieceļošanai attiecīgajā valstī derīgiem dokumentiem. Arī Konvencijas 9.pielikuma 3.33.punkts uzliek gaisa kuģu ekspluatantiem pienākumu iekāpšanas vietā veikt nepieciešamos piesardzības pasākumus, lai nodrošinātu, ka pasažieriem ir tranzītvalsts un galamērķa valsts šajā nodaļā aprakstīto pārbaužu vajadzībām pieprasītie dokumenti. Tātad gan nacionālie, gan starptautiskie tiesību akti uzliek par pienākumu pārvadātājam veikt nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka netiktu pārvadātas personas bez ieceļošanai attiecīgajā valstī derīgiem dokumentiem. Otrkārt, AS „Air Baltic Corporation", slēdzot privāttiesisku līgumu ar Pulkovas

lidostu, nevar ignorēt un pārkāpt nacionālajās un starptautiskajās tiesību normās noteiktos pienākumus un atbildību. Līdz ar to šāda līguma noslēgšana nav pamats atbrīvot pieteicēju no tiesību normās noteiktā pienākuma ievērošanas.

[14] Tiesa, izvērtējot lietas materiālus, atzīst, ka ar lietā esošajiem pierādījumiem, jo īpaši ar administratīvā pārkāpuma protokolu [6.2], dienesta ziņojumiem [6.3-6.4] un pašas Air Baltic paskaidrojumiem [4; 6.6], ir pierādīts, ka 2009.gada 26.martā plkst.22.20 Air Baltic ar reisu BT-445 Sanktpēterburga – Rīga uz Latvijas Republiku atveda Turcijas pilsoni *A.A.*, dzimis */dzimšanas datums/*, kurš pie valsts robežas šķērsošanas uzrādīja derīgu Turcijas pilsoņa pasi, kurā nebija derīgas ieceļošanas vīzas. Derīga vīza, kuru izdevusi Šengenas līguma dalībvalsts, bija ielīmēta anulētā pasē.

Tādējādi AS „Air Baltic Corporation" ir izdarījusi administratīvo pārkāpumu, par kuru paredzēta administratīvā atbildība LAPK 114.^{2}pantā.

[15] Pieteicējs nav norādījis nevienu ticamu argumentu, kāpēc pirms iekāpšanas lidmašīnā pārvadātāja vai lidostas darbinieki nevarētu pārbaudīt ceļošanas dokumentus. Kā zināms praksē, tad lidostu darbinieki atsevišķu aviokompāniju uzdevumā, piemēram, Ryanair, pirms pašas iekāpšanas lidmašīnā ne tikai pārbauda dokumentus, bet veic arī rokas bagāžas svēršanu un tās izmēru atbilstības pārbaudi, kas apstiprina to, ka pieteicēja argumenti par laika trūkumu nav pamatoti. Ja lidostas darbiniekiem aviokompānijas uzdevumā pietiek laika veikt šādas pārbaudes, tad ir iespējams veikt arī dokumentu atkārtotu un rūpīgu pārbaudi.

[16] Pieteicējs norāda, ka tiek pārkāpts APL 6.pantā paredzētais vienlīdzības princips, jo citās līdzīgās lietās pieteicēja no atbildības atbrīvota, izsakot mutvārdu aizrādījumu. Tiesas rīcībā nav informācijas, vai konkrētajā gadījumā ir pastāvējuši īpaši apstākļi, kāpēc ir pieņemts šāds lēmums. Saskaņā ar Imigrācijas likuma 16.panta ceturto daļu Pārvaldes priekšnieks, Valsts robežsardzes priekšnieks, Konsulārā departamenta direktors vai viņu pilnvarotas amatpersonas var pieņemt lēmumu izsniegt vīzu ārzemniekam, pastāvot šā panta pirmajā daļā minētajiem nosacījumiem, ja tas atbilst starptautiskajām tiesību normām, Latvijas valsts interesēm vai ir saistīts ar nepārvaramu varu vai humāniem apsvērumiem. Tomēr, pat ja šādi gadījumi ir bijuši, tie nedod pamatu paļauties, ka arī citos gadījumos iestādei būtu jārīkojas līdzīgi. Vienlīdzības princips nav īstenojams, pārkāpjot tiesiskuma principu (APL 7.pants), t.i., ja konkrētajos tiesiskajos un faktiskajos apstākļos ir konstatēts, ka pieteicējs ir pārkāpis LAPK, tad iepriekš pieņemts lēmums, nevar kalpot par pamatu tam, lai pieteicējs varētu prasīt arī turpmāk attiecībā uz pieteicēju pieņemt lēmumus, neievērojot tiesību normās noteiktās prasības. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments 2007.gada 8.oktobra spriedumā lietā Nr.400/2007 ir atzinis, ka personai nav tiesības atsaukties uz vienlīdzības principu, lai attaisnotu prettiesiskas prakses izmantošanu turpmāk. Persona nedrīkst izvairīties no soda, norādot, ka līdzīgā lietā pārkāpējs nav ticis sodīts (The administration and you. A handbook. Strasbourg: Council of Europe. Publishing, 1996, p.15).

Arī tas, ka pieteicējs ir sodīts daudzas reizes un tas nav atturējis no līdzīgu pārkāpumu izdarīšanas, nav atzīstams par pamatu personas atbrīvošanai no soda. LAPK šādu pamatu neparedz.

[17] Administratīvais sods tiek piemērots ar noteiktu mērķi, proti, lai personu, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, audzinātu likumu ievērošanas un sadzīves noteikumu cienīšanas garā, kā arī, lai tiklab tiesību pārkāpējs, kā citas personas neizdarītu jaunus pārkāpumus (LAPK 22.pants). Savukārt LAPK 21.panta pirmajā daļā noteikts, ka, ja izdarītais administratīvais pārkāpums ir maznozīmīgs, institūcija (amatpersona), kas pilnvarota izlemt lietu, var atbrīvot pārkāpēju no administratīvās atbildības un aprobežoties ar mutvārdu aizrādījumu. Saskaņā ar šā panta otro daļu ceļu satiksmē izdarīto administratīvo pārkāpumu, ja par to paredzētais naudas sods nepārsniedz desmit latus un ja šis pārkāpums nav radījis draudus citiem ceļu satiksmes dalībniekiem vai viņu mantai, var atzīt par maznozīmīgu.

[18] Konkrētā gadījumā LAPK 114.^{2}panta sastāvs konstruēts kā formāls administratīvā pārkāpuma sastāvs, proti, šīs normas sastāvs satur tikai tādas pazīmes, kas raksturo pašu prettiesisko darbību neatkarīgi no kaitīgo seku iestāšanās fakta. Tiesas ieskatā administratīvā pārkāpuma maznozīmīgums ir atzīstams tad, ja pārkāpuma pieļaušanā vairāk konstatējams gadījuma raksturs un pārkāpums izdarīts pirmo reizi. Kā redzams no pieteicējas paskaidrojumiem (lietas lapa 51), tad pieteicējs trīs gadu laikā ir sodīts apmēram 300 reizes.

Tādējādi tiesas ieskatā sākotnēji izteiktie mutvārdu aizrādījumi nav sasnieguši administratīvā soda mērķi – atturēt no jaunu pārkāpumu izdarīšanas-, līdz ar to nav pamata piemērot LAPK 21.pantu, atbrīvot pieteicēju no administratīvās atbildības, izsakot mutvārdu aizrādījumu.

Tiesas ieskatā tam, vai pārkāpumam ir formāls sastāvs un vai tas ir radījis kādas sekas vai nē, konkrētā gadījumā pie 300 pārkāpumiem 3 gados nav nozīmes. Pretējā gadījumā zaudētu jēgu tās tiesību normas, kas atļauj pārvadāt tikai tādas personas, kurām ir nepieciešamie dokumenti, un tas veicinātu tiesisko nihilismu sabiedrībā. Savukārt tas, ka Administratīvā apgabaltiesa trīs lietās līdzīgus pārkāpumus ir atzinusi par maznozīmīgiem, nav pamats arī šajā lietā izdarīt līdzīgus secinājumus, jo četrās citās lietās (Nr.A42742008; Nr.A42760008; Nr.A42762208; A42668107) Administratīvā apgabaltiesa administratīvā pārkāpuma maznozīmīgumu pie līdzīgiem apstākļiem nav konstatējusi.

[19] LAPK 32.panta pirmā daļa noteic, ka sodu par administratīvo pārkāpumu uzliek ietvaros, ko nosaka normatīvais akts, kurā paredzēta atbildība par izdarīto pārkāpumu, stingrā saskaņā ar šo kodeksu un citiem aktiem par administratīvajiem pārkāpumiem.

LAPK 114.^{2}panta sankcija ir naudas sods fiziskajām vai juridiskajām personām no tūkstoš septiņsimt latiem līdz divtūkstoš astoņsimt latiem par katru pārvadāto personu. Ar lēmumu pieteicējam noteikts naudas sods Ls 1800 apmērā. Iestāde ir konstatējusi apstākļus, kas pastiprina atbildību – LAPK 34.panta pirmās daļas 2.punkts (noteic, ka atbildību par administratīvo pārkāpumu pastiprina, ja gada laikā atkārtoti izdarīts līdzīgs pārkāpums, par kuru persona jau administratīvi sodīta), bet nav konstatējusi apstākļus, kas mīkstina atbildību. Tādējādi tiesa atzīst, ka, pastāvot atbildību pastiprinošam apstāklim, naudas sods Ls 1800 apmērā, kas ir noteikts ļoti tuvu panta sankcijā paredzētajam minimālajam apmēram, ir atzīstams par samērīgu un pārkāpumam atbilstošu.

[20] Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka Lēmums ir tiesisks un pamatots, bet pieteikums – noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251. un 289.-291.pantu, Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 286.panta pirmās daļas 1.punktu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

noraidīt AS „Air Baltic Corporation" pieteikumu par Valsts robežsardzes 2009.gada 29.maija lēmuma Nr.106 atcelšanu (2009.gada 26.marta administratīvā pārkāpuma protokols AA Nr.021479).

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese *(paraksts)* D.Ābele

NORAKSTS PAREIZS
Tiesnese _____D.Ābele
Administratīvā rajona tiesa
Rīgā 2011.gada 18.maijā